

OLVADÁS

Apám kinevet. Mozdulatlanul áll az üvegház előtt, a kezében locsolócső, a lábán világoszöld gumicsizma. Apám néma és arctalan, de tudom, hogy kinevet. Én is néma vagyok. Hallom a mondatokat a saját fejemben, de nem tudok megszólalni, valami visszatart. El akarom mondani apámnak, hogy mit tett az anyámmal. Kiabálni akarok vele, üvölteni, de csak tátogok, mint egy hal. Apám kinevet, a kezében füstölgő fazék, a fazékban a kakas elszenesedett csonkjai. A lába körül tekereg a locsolócső, csigák fényes nyálkacsíkjai a betonon. Az üvegház oldalának támasztott lombgereblye. Piros zománccfazék. Bánatos idő. Agyagitató. Apám arca elsatírozott folt, szálkás, szénfekete teste mintha a földben állna. Nem látom az arcát, de tudom, hogy kinevet. A kezemben hosszúkás rúd, a markolatát szorongatom. Kiabálni akarok apámmal, de nem jön ki hang a torkomon. A szavak hullámzó dallamok, nem ismerem fel az értelmüket, a jelentésüket, csak visszhangzanak bennem. Szembesíteni akarom velük apámat, de az apám csak áll, mintha a földből nőtt volna ki. A szavak darabokra törnek bennem, erősödő bűgás nyomja el őket a fejemben, apám az agyagitató oldalán dobol az ujjával. Hangtöredékek, tompa rezonancia, kásás, örvénylő zaj. A csirkék hipnózisban nyújtogatják a nyakukat, forgatják a fejüket. Összecsukódnak a csigaházak, lehunyom a szemem, felkavarodik a levegő, a por az arcomba vág, füstölögnek a kakas elszenesedett csonkjai, a markolatba kapaszkodom. Engem elfújna a szél, apám lába mintha a földbe gyökerezne. A csirkék kapirgálnak, a saját ürülékükben keresik a darált kukoricát, a napraforgómagokat. Lebetonozott tyúkól. Cirokseprű, kapanyél. Sziszegő locsolócső. Apám kezéből lótetű próbálja kiásni magát, páncélozott exkavátor, szőrös, karmos ásólábakkal. A fejem fölé emelem a hosszúkás rudat, egyszerre támadok, egyszerre védekezem. Apám kinevet, a háta mögött az üvegház, szikrázó kristálykupola, úrállomás, vakítóan fényes ég. Apám szálkás teste átizzik a fényben, az arca átlátszó, ráncos víztükör. Tátogok, mint egy hal, lóbálok magam előtt a hosszúkás rudat. A karom cséphadaró, vízimalomlapát, evező, lombgereblye, nehezen tartom meg, a súlya magával ránt. Fényes nyálkacsíkok a betonon, az agyagitató hipnotikus bűgása. Apám szénfekete kezében füstölgő zománccfazék, nézzük egymást, de nincs arcunk. Elfogynak a szavaim, szétmállanak, értelmetlen, felismerhetetlen hangsorokká vál-

toznak. A kezem szőrös, karmos ásóláb, kalimpálok a tyúkól mellett, meg akarom ölni az apámat, de az apám csak kinevet.

A teraszra behallatszanak a hangok, a fűjtatás, a lábdobogás. Megkezdődött a futóverseny. A templomtól indultak, a kunyhó mögötti ösvényen felkanyarodnak az erdőbe, megkerülik a kilátót, és a vágóhíd mellett leereszkednek a községháza elé. Rövidített pálya, öt kilométer. A verseny előtt a pap felszentelte a dobogót és a zsíros kenyereket. A teraszon minden mozdulatlan. Néhány otffejejtett tárgy az asztalon, a kistányérom, a bögrém. A lampionok magukba szívják a napfényt.

A mandulafa rózsaszínű virágai áttörik a derengést. Harmatcseppek a kunyhó tetőlécein, a terasz korlátján. Vanília az ablakból figyel az udvart. A fóliasátor oldalára halvány fénysugár vetül, apám a fenyőfa alatt áll, én a garázs mellől hadonászok, a lábam alatt porlik a kőtalapzat. Belém égett álmokkép, nem tudok szabadulni tőle. Ébren vagyok, de lehunyom a szemem, megpróbálok elveszni a sötétben. Az elme lecsendesítése, első fázis, szombat reggel. Évek óta nem álmodtam az üvegházzal, nem álmodtam apámmal, a gúnyos nevetésével. A testem nehéz. Minden lélegzetvételem zihálás, a szívveréseim dörömbölések.

*

Nyolcéves voltam, amikor a lakótelepről a tanyára költöztünk. Egy utca, néhány ház, a középső volt a miénk, az utolsó a nagyanyámé. Mínyonnal várt bennünket. A kukoricatárolóban az infralámpa alatt sülték a kicsibék, megsimogathattam őket. A kukoricás áthatolhatatlan, sűrű dzsungel, fenyegető labirintus. A rét vadvirágos szavanna, elképzelttem rajta a zebrákat és az oroszlánokat. Lélegzett a föld, a levegő magába szívott. A fészker elfelejtett bunker, a vaspolcokon olajos kannák, régi mérleg, a sarokban traktorgumi. Széles volt az abroncs, éppen belefértem. A csirkeól bűzölgő szeméttel, tollpihék a drótháló tövében, ürülék az agyagitató körül. Az agyagitató úgy nézett ki, mint egy ufó. A csirkék kihúzzák a fejüket a lyukból, megrázzák a nyakukat, nyeldekelnek. A kezemben locsolócső, áramlik a víz, magával sodorja a hordalékot, falevelek úsznak a trágyadomb felé.

Az alaszakai nő kinéz az ablakon. Mindent belep a hó, a távolban narancssárga jelzőbóják. A sarkkör kétszáz mérföld, a legközelebbi település hatszáz. Megtisztítja a puskáját, hosszú nap lesz a mai, ellenőrizni kell a csapdákat. A sarkkörön túl télen minden nap hosszú és hideg. Néha sakkozik a pilótákkal, teát főznek, hokimeccset néznek, megnézik a jávorszarvas-agancsokat. Aztán felpörögnek a rotorok, a gépek megindulnak a havas

kifutópályán, és felszállnak a levegőbe. Az ablakon jégvirágok, odakint szikrázó csend, menetelő farkasok.

A kanapén fekszem, hallgatom, ahogy a faliórában ketyeg a mutató. Nincs erőm kinyitni a szememet, nincs erőm megmozdulni, lemenni az emberek közé. Az alaszakai nő egy hétig feküdt a hóban, mire valaki megtalálta. Úgy beszél a medvéről, mint egy mogorva szomszédról, aki nem szereti, ha háborgatják. Azt hitte, mindennek vége, amikor a medve a fejébe harapott, és a bokrok közé vonszolta. Aztán ott hagyta. A lázálmok a negyedik napon kezdődtek. Megpróbálom elképzelni, ahogy Attila homlokon csókol. Újra és újra megnézem a videót, ahol elmondja, mennyire hiányzom neki. Aztán azt, amelyiken félmeztelenül táncol a kedvemért a fürdőházban. Már csak két éjszakát kell túlélnem, hogy újra lássam, hogy szétkergesse a rémálmaimat.

*

Aztán újra megjelent előttem apám alakja. A fóliasátor mellett állt, az ablakból láttam. Szálkás, szénfekete test, mintha most húzták volna ki egy kemencéből. Égett szag terjengett. Kirohantam a teraszra, de senki sem volt az udvaron, csak a rozsdafarkú építette tovább a fészket. Lerogytam a kempingágyra. Eldöntöttem, hogy egy perccel sem maradok tovább, még képzeletben sem akarom itt látni az apámat, nem akarom életre kelteni a félelmeimet. Vanília kidugta a fejét az ajtón, aztán leült az asztal alá. A fák között csörtetés, lihegő gyerekek.

Kikerülöm a faluközpontot, a Kuba felől kanyarodom ki a főútra. Nem akarok találkozni senkivel, nem érdekel a futóverseny utáni felhajtás, nem érdekel semmi. A hátam mögött vörösén lángol a horizont, előttem sötét-kék az ég. Lassan elfogynak a kanyarok. Kisimul a horizont, mindenhol egyenesek, derékszögek, szabályos sorminták, nyomvonalak, parcellák. A síkság kiszámítható koordinátarendszere. Az alkonyat elnyeli a poros benzinkutakat, az út menti tanyákat, a kiszáradt fenyőerdőket, a tehéncsordákat. Reflektorok vakító fénye. Lelassul mellettem a táj rohanása, bekötőút a semmibe, a föld és az ég között elmosódó határ, apám kezéből lótetű próbálja kiásni magát. A kezemben lóbálom a hosszúkás rudat, könnyű és puha. Tátogok, mint egy hal, apám mindent pontosan ért, apám bólogat, majd bedobja a bogarat a csirkék közé. A csirkék kergetőznek, egymás csőréből tépik ki a lótetű maradványait. Látom apám szálkás, szénfekete testét a fóliasátor mellett. Látom a reflektorfényben, az út menti sötétben, az árokban, a lombok között, látom, hiába dörzsölöm a szememet, hiába hunyorgok, hiába énekelek, látom, látom, látom.